

Den styrkede pædagogiske læreplan

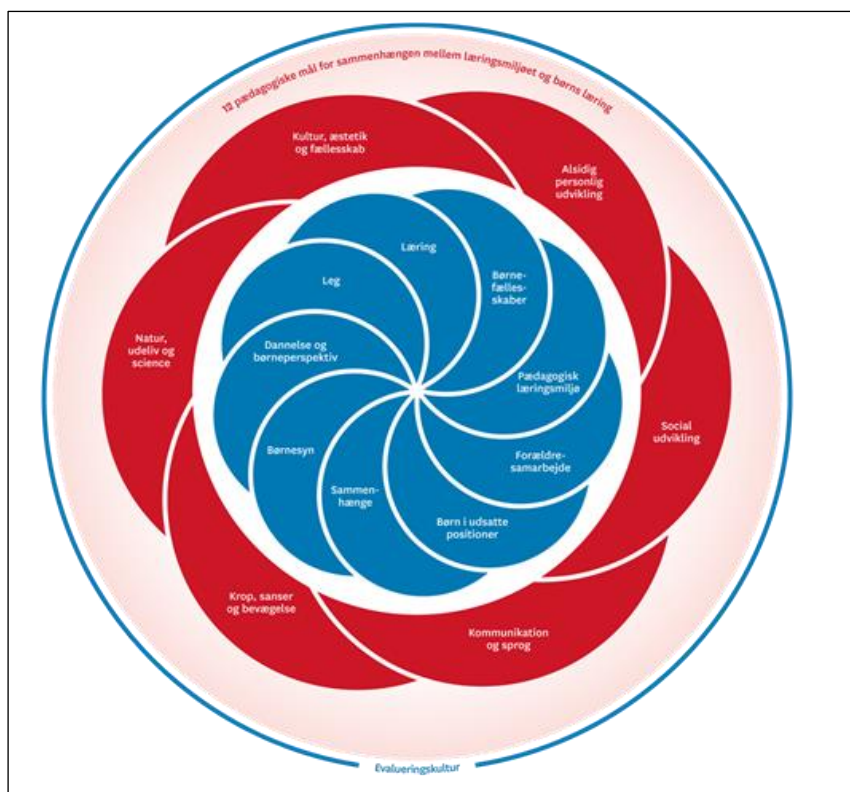
Gaardhaven 2023

Indholdsfortegnelse

1. Gaardhavens historie
2. Forord
3. Det fælles pædagogiske grundlag
  - Børnesyn
  - Dannelse og børneperspektiv
  - Leg, læring og børnefællesskaber
  - Pædagogisk læringsmiljø (hele dagen)
  - Samarbejde med forældre om børns læring og udvikling
  - Børn i udsatte positioner og inklusion
  - Sammenhænge i overgange
  - Inddragelse af lokalsamfund
  - Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø (herunder børnemiljøvurdering)
4. De seks læreplanstemaer
5. Dokumentation, pædagogisk udvikling og evaluering
6. Gaardhavens fokusområde

Gaardhavens historie

Gaardhaven er en privat daginstitution, som blev bygget i 2011. Den startede den 9. januar 2012. Der er plads til 20 vuggestuebørn og 40 børnehavebørn. Gaardhaven er en aldersintegreret institution, med gode fysiske rammer både ude og inde og som er kendetegnet ved store rum og højt til loftet.

Gaardhaven er en institution, hvor fællesskab er i højsædet. De voksne ser det hele barn, giver barnet tryghed, omsorg og nærvær. Alle børn skal føle sig set, hørt, og som en del af fællesskabet.

De fysiske rammer i Gaardhaven spiller også en vigtig rolle i vores pædagogiske praksis og læringsmiljøer. Vores hus er indrettet i fire store rum, hvor der er mulighed, for at skabe små lege miljøer, ved hjælp af mobile skillerum/reoler. På vores ude areal er der plads til at skabe mange forskellige børne - og voksne styreret aktiviteter, samt læringsrum, hvor vi kan tage udgangspunkt i barnets individuelle behov. Vi arbejder med konceptet, fra jord til bord. Der er anlagt et stort areal, hvor køkkenhaven er en stor del af vores pædagogiske praksis.

Vi har tradition for en sund og alsidig kost. Børnene hjælper så vidt muligt med madlavning. Vi arbejder med at skabe madmod, og smager mange forskellige retter. Der er fuld madordning i Gaardhaven. Børnene hjælper med borddækning og oprydning, som en del af fællesskabet.

Gaardhaven er et hus med mange traditioner, der er præget af kvalitet, orden - og rummelighed. Det pædagogiske personale arbejder ud fra en høj faglighed og alle bidrager med hver deres kompetencer til fællesskabet.

Værdigrundlag

Vi arbejder ud fra følgende værdier:

- **Anerkendelse**
- **Tryghed**
- **Engagement**

Anerkendelse: Fordi:

- Det at føle sig anerkendt er grundlaget for positiv udvikling for det enkelte barn.
- Det at barnet bliver set som den det er, og dets reaktioner bliver forstået i forskellige sammenhænge, giver barnet selvværd.

Det gør vi ved at:

- Justere os selv i forhold til det enkelte barn.
- møde barnet hvor det er, det at kunne rumme dets følelser.
- Møde hinanden i værdige relationer, hvor der er plads til forskellige regler for forskellige børn
- Fokuserer og reflekterer på det der virker.

Tryghed: Fordi:

- Det giver trivsel og udvikling.
- Et trygt barn har overskud til at lege, skabe relationer og mod på at udforske sin omverden.

Det gør vi ved at:

- Prioritere en god opstart, med en primær pædagog tilknyttet.
- Have en forudsigelig hverdag, med rutiner, genkendelighed og tydelige voksne.
- At tilpasser aktiviteter så barnet tør prøve og får mulighed for at øve sig.

Engagement: Fordi:

- Det skaber glæde, energi og bidrager til udvikling og fællesskab for børn, forældre og personale.

- Det smitter af på børnene, når vi er nærværende og fordybede i det, vi er i færd med.
- Det giver ejerskab.

Det gør vi ved at:

- Inspirere hinanden, reflektere sammen og give plads til at arbejde med det, vi brænder for.
- Være spontane i forhold til de ideer børnene byder ind med.
- Give forældrene mulighed for at følge med i livet i Gaardhaven gennem dokumentation, div. Arrangementer og tæt kontakt i hverdagen.

Forord

Vi har fra Vejle kommune fået tilbud om, at uddanne alle pædagoger til at være "faglige fyrtårne" i "den styrkede læreplan". Dette skaber for os, som institution, nogle gode faglige rammer for vores videre arbejde med den styrkede læreplan, samt implementering heraf.

Vi har arbejdet med dokumentation og evaluering i personalegruppen. Det giver et stort ejerskab og skaber en positiv, fælles energi, i hele personalegruppen.

Denne nye styrkede læreplan vil derfor være, en udvikling af vores pædagogiske praksis/retning og være rammen, der skaber optimale forhold for barnets trivsel, dannelse, udvikling og læring i Gaardhaven.

Det fælles pædagogiske grundlag

Børnesyn

- Vi opfatter alle børn som unikke og med forskellige ressourcer og udviklingspotentialer.
- Vi har respekt for det enkelte barn og dets integritet.
- Vi forholder os til barnets baggrund og de sammenhænge barnet skal navigere i.
- Vi tror på at barnet gør sit bedste i alle situationer og handler ud fra de muligheder det har.

Som ansat i Gaardhaven betyder det:

- At vi justerer os ud fra det enkelte barns behov og er nysgerrige på det som barnet er optaget af.
- At vi aflæser barnets signaler og handler derud fra, så barnet forbliver tryk, glad og tillidsfuld.
- At vi går i dialog med forældrene og interesserer os for familiens livsvilkår.
- At vi justerer os ud fra den viden vi har om, og de erfaringer vi har med det enkelte barn.

Dannelse og børneperspektiv

- Dannelse for os er parathed til livet, i forskellige arenaer.
- Vi vil med udgangspunkt i de personlige og sociale kompetencer lære børnene at acceptere og se muligheder i forskellighed.
- Vi giver børnene kendskab til dansk kultur, sprog og traditioner.
- Vi giver børnene kendskab til andre lande, kulturer og mangfoldighed.

Som ansat i Gaardhaven betyder det:

- At vi voksne er rollemodeller, vi italesætter hverdagssituationer og lære børnene at lytte til hinanden.
- At vi lærer børnene om madkultur/ bordskik, vi er bevidste om omgangstonen og inddrager børnene i årets gang.
- At vi skal være bevidste om at, Gaardhavens mangfoldighed bliver italesat og børnene lærer at overføre det til andre sammenhænge.

Leg, læring og børnefællesskaber

- Vi opfatter legen som grundlag for barnets forståelse for sin omverden. Legen er barnets måde at bearbejde og reflektere over indtryk, viden og oplevelser.
- Vi er bevidste om at børn leger i næsten alle situationer og aktiviteter. Gennem legen udvikler børnene personlige og sociale kompetencer, de eksperimenterer, fantaserer og konstruerer ny viden.
- Vi har en viden om, at der findes forskellige typer af leg, så som, Imitation, funktionsleg, konstruktionsleg, parallel leg, rolleleg, regellege.

Som ansat i Gaardhaven betyder det:

- At vi skaber rum for at børnene kan lege uforstyrret, samtidig med at vi støtter, udfordrer og inspirerer til udvikling af legen.
- At vi iagttager og aflæser legen, det enkelte barn, samt gruppedynamikken, og bidrager således at der er mulighed for udvikling.
- At vi justerer os i forhold til barnets udviklingstrin og møder barnet i den leg, det er i færd med.

LÆRINGSFORSTÅELSE

Vi har valgt, at vores læringsforståelse gælder alle børn, da alle børn er unikke og derfor noget særligt. Læringen foregår på formelle og uformelle niveauer, voksne/barn og barn/barn. Kort sagt, så foregår læring i de tre læringsrum: børnekulturen, rutinerne og aktiviteterne.

I Gaardhaven vægter vi legen højt. Leg er børnenes tilgang til verden og den måde de erkender, begriber og lærer. Gennem legen udvikler børnene sociale kompetencer, de eksperimenterer, fantasierer og bearbejder oplevelser, erfaringer og indtryk og konstruerer ny viden. Børnene skal have mulighed for at fordybe sig i legen uden andre børn og voksens indblanding. Samtidig har børnene krav på pædagoger, der viser vejen, støtter, udfordrer og inspirerer.

Legen har en værdi i sig selv og er grundlæggende for barnets sociale og personlige læring og udvikling. Legen er både den spontane på børnenes egne præmisser, men også den organiserede leg, som igangsættes, rammesættes og understøttes af de voksne.

Pædagogisk læringsmiljø (hele dagen)

Det pædagogiske læringsmiljø er rammen for barnets trivsel, læring, dannelse og udvikling. Dette indebærer, at læring finder sted gennem hele dagen. Det pædagogiske læringsmiljø skal skabe mulighed for, at barnet kan eksperimentere og bruge sin fantasi i sin legen.

I Gaardhaven lægger vi vægt på, den genkendelige og forudsigelige hverdag, hvor børnene møder kendte voksne, der igennem nærvær, omsorg og anerkendelse skaber tryghed og tillid til, at bevæge sig ud i legen, fællesskabet og nye relationer, hvor læringen for alvor finder sted.

Igennem hele dagen er de voksne opmærksomme på, hvordan vores rum, både ude og inde kan bruges, ved det skabes der ro og mulighed for, fordybelse til leg og læring. Der er opmærksomhed på, hvad det enkelte barn har brug for i sin udvikling og i sine relationer. Det betyder, at vores læringsmiljø er fleksible og kan ændres efter behov.

Vi skaber læringsrum/legemiljøer der indbyder til leg og fordybelse. Vi har plads til den stille leg med små figurer og dukker, konstruktionslege og kreative udfoldelser, men også til den aktive leg, hvor kroppen og stemmen kommer i spil.

Igennem planlægning, målsætning, refleksion, evaluering og dialog arbejder personalet kontinuerligt med at skabe og udvikle dynamiske læringsmiljøer hele dagen, som støtter barnets trivsel, læring, dannelse og udvikling. De voksne er med til igennem vores barnesyn og børneperspektiver at sætte rammerne for læringsmiljøet – hvor børnene selv skaber legen.

- Vi organiserer os, så vi er nærværende i læringsmiljøet hele dagen
- Vi skaber trygge og forudsigelige rammer
- Vi inddrager børneperspektivet
- Vi er fleksible i vores pædagogiske praksis
- Vi ser det individuelle barn i sammenhæng med børnefællesskabet

Samarbejde med forældre om børns læring og udvikling

Forældresamarbejdet i Gaardhaven vægtes højt. Derfor gør alle, en stor indsats for at skabe et godt, tillidsfuldt og konstruktivt samarbejde med forældrene, hvor vi skaber de bedste forudsætninger for børnenes trivsel og udvikling.

Den daglige kontakt

Vi vægter hverdagsmødet mellem personale og forældre, for at skabe de gode rammer for barnets tryghed og trivsel. Vi møder hinanden med en hilsen både når vi kommer ind af døren og går hjem igen. Så vidt muligt prioriterer vi tid til at modtage det enkelte barn med en gensidig forventning om, at både forældre og personale fortæller om oplevelser, hjemmefra eller i institutionen, som kan have indflydelse på barnets trivsel og dag. Vi informerer i form af billeder, skriftlig dokumentation og den daglige dialog, hvor der både er plads til alvor og sjove historier.

En åben og lydhør dialog

I hverdagen ønsker vi en konstruktiv dialog mellem forældre og personale, hvor der er åbenhed, respekt og lydhørhed overfor hinanden. Vi prioriterer tydelighed omkring gensidige forventninger og tilbagemeldinger både i forhold til det, der er godt og det, der er mindre godt. Derfor har vi en forventning om, at tvivlsspørgsmål, bekymringer el.lign. altid vil blive vendt med de personaler der er involveret, sådan at der skabes fælles viden og vi kan understøtte det fremtidige samarbejde bedst muligt. Personalet tager ansvar for, at sproget bidrager til at styrke positive relationer og samarbejde, at budskaber bliver forstået, som de er ment.

Når der er brug for en særlig indsats

Somme tider kan et barn have brug for en særlig indsats for at opnå en bedre trivsel eller udvikling. Igennem dialog med forældrene forsøger vi at skabe de bedste forudsætninger for at opnå dette.

Derudover har vi et tæt samarbejde med TCBU – Tværfaglig center for børn og unge i Vejle kommune, hvor vi kan gøre brug af konsultationer, hvor tværfaglige repræsentanter kan deltage sammen med forældre og stuepersonale. I kan læse mere om TCBU på <https://tcbu.vejle.dk/>.

Faglig og kompetent sparring

Forældrene kan altid gøre brug af personalets viden og faglighed, hvis de har brug for en snak om deres barn og de ting de kan være optagede af, eller bekymrede for. Personalet har tavshedspligt med alt der vedrører børn og forældre.

Forældrebestyrelsen

Forælder bestyrelsen i Gaardhaven er aktive og engageret. De gør en stor indsats for, at vi har stor opbakning til vores arrangementer. Det er bl.a. forældrebestyrelsen, der planlægger, sommerfest, arbejdsdage, forældremøder og andre fælles arrangementer.

Børn i udsatte positioner og inklusion

Vi har forpligtet hinanden på at handle konkret, hvis der er bekymring om et barns grundlæggende trivsel og udvikling.

- Den voksnes rolle vil her være af endnu større betydning, i forhold til egen bevidsthed om egen praksis, faglighed og rolle.
- Supervision med øvrige kolleger, hvordan oplever de barnet/problemstillingen.
- Snakke med forældrene, synliggør bekymringen og spørg ind til deres erfaringer.
- Lave en handleplan for, hvad der skal gøres, og aftale hvem, hvad og hvornår.
- Er der en alvorlig bekymring, bruger vi konsultative møder, eller de tværfaglige samarbejdspartnere i kommunen.

Med afsæt i vores børnesyn om, at alle børn i Gaardhaven skal føle sig som en del af et fællesskab og at der er plads til forskellighed, behandler vi alle børn forskelligt for at behandle dem ens.

Vi har fokus på at skabe de bedste betingelser for, at børnene trives, udvikler sig og lærer. Den voksnes rolle for børn i udsatte positioner er af stor betydning. Derfor er vi meget opmærksomme på den voksnes rolle for, at barnet kan føle sig som en del af et meningsfuldt fællesskab og have de bedste betingelser for trivsel, læring og udvikling.

I vores pædagogiske praksis er vi opmærksomme på, at struktur, forudsigelighed, genkendelighed, tryghed og tilbagevendende traditioner, har betydning for børn i udsatte positioner. Vi er end videre opmærksomme på at små dynamiske fællesskaber skaber tryghed, nærvær og overskuelighed for børn og voksne. Det skaber mere ro til fordybelse og synliggør barnets ressourcer og kompetencer samt giver barnet mulighed for at udvikle sig i eget tempo.

I samarbejde med forældrene tager vi afsæt i barnets kompetencer og ressourcer med fokus på, at det styrker og udvikler barnets identitetsdannelse, selvopfattelse og selvstændighed.

Børn kan i perioder eller over længere tid være i en udsat position og i den tid indgår vi i tæt dialog med forældrene omkring barnet for at støtte barnet bedst muligt.

Vi har derfor i den pædagogiske praksis fokus på, at et udsat barn føler sig set, hørt og som en del af fællesskabet ved:

- At tage udgangspunkt i de udfordringer som barnet har og justerer vores praksis således, at det tilgodeser barnets behov
- At de voksne prioriterer mindre grupper, hvor der er tid til fordybelse og udvikling
- At de voksne skaber forskellige læringsrum, som tilgodeser børnenes forskellige behov.
- At de voksne tilrettelægger pædagogiske aktiviteter målrettet barnets individuelle behov, i en lille gruppe, så det enkelte barn ikke føler sig uden for fællesskabet.
- At personale og forældre samarbejder omkring barnets udfordringer

Sammenhænge i overgange

I Gaardhaven er den gode overgange betydningsfuld. Derfor har vi fokus på både den gode opstart, den gode overflytning og den gode afslutning.

I Gaardhaven, arbejder vi ud fra "Hjernen og Hjertet" vi laver en sprogtrappe vurdering, når barnet er henholdsvis, 1 år og igen ved 2 år. Alle 3 årige og 5 årige børn, bliver sprogvurderet. Vi laver en dialog profil på alle 3 årige, og igen inden barnet skal starte i skole. Vi bruger den i forbindelse med forældresamtaler.

Dialogværktøjet udfyldes af både pædagoger og forældre og bruges både i overgangen vuggestue og børnehave, og i forbindelse med skolestart.

Nye børn

Når et barn starter i Gaardhaven, er det vigtigt, at vi forinden har fået en snak med forældrene omkring barnets udvikling, vaner, rytme, hjemlige situation m.m. Det gode forældresamarbejde vægtes højt og en åben dialog skaber de bedste forudsætninger for samarbejdet omkring barnets trivsel og udvikling. Der er en primær pædagog, der fra starten tager sig af barnet. Primær pædagogen følger barnet, afholder tre måneders hjemme besøg og når tid er overleveret til en ny primær pædagog i børnehaven.

Som udgangspunkt forventer vi, at forældre er i institutionen, de to første dage, ca. 2 timer, sammen med barnet, således barnet gradvis vænner sig til at være sammen med de nye voksne og børn. Vi tager så vidt muligt udgangspunkt i barnets behov og laver aftaler sammen med forældrene i de enkelte tilfælde, fra dag til dag.

Nye børn fra andre dagtilbud

Når et barn kommer til Gaardhaven, fra en dagplejer eller en anden daginstitution, vil det som ofte komme på besøg med en medarbejder og en lille gruppe børn i inden opstarten. Det giver barnet mulighed for at se Gaardhaven sammen med en voksne, som det er tryk ved.

Fra vuggestue til børnehave

Gaardhaven er integreret, hvilket i vores situation betyder, at vi er meget sammen, både store og små. Alle kender hinanden, både børn og voksne. Det gør overgangen nemmere. Vi skaber en lille overgangs gruppe, med en vuggestue voksen, som hjælper de nye små ind i strukturen i børnehaven. Dette kan forekomme både i

foråret og i efteråret. Derudover har vi fælles samling hver fredag på tværs af hele huset. Der er i vores hus, altid mulighed for at komme tilbage på besøg i vuggestuen, hvis det bliver for svært at være stor, en enkelt dag. Der er også mulighed for at flytte sin stol, til vuggestuebordet, for at spise et måltid i "den lille gruppe". Der er plads til de børn, der stadig bruger ble, og dem der har brug for en middagslur.

Skolestart

Vi har børn der kommer fra mange forskellige skoledistrikter. Vores nærmeste samarbejdspartner er Bredsten skole. Det betyder, at vi helt konkret har et formaliseret og målrettet samarbejde med samarbejds møder om både den gode overgang og børnene inden skolestart, hvor vi bl.a. løbende evaluerer overgangen og drøfter, hvad børnene skal mestre. Dette bliver også brugt i forhold til de andre skoler.

Vi besøger de forskellige skoler, hvor der er en eller flere der skal starte. Så børnene kan vise deres skole til hinanden. Derefter prøver vi på at tilgodese de enkelte børn ved at deltage i de arrangementer der er på de respektive skoler.

De kommende skolebørn i Gaardhaven kaldes sommerfuglene. De er sammen som en gruppe og der skabes læringsmiljøer og pædagogiske aktiviteter, der er målrettet førskolebørnene.

I september afholdes et informationsmøde om sommerfuglene for forældrene. Her fortælles om hvad der forventes af et skolebarn, og hvad vi arbejder hen imod. Der afholdes skoleparathedssamtale med forældrene i januar/februar alt efter hvornår de skal starte i skole, med udgangspunkt i dialogprofilen og sprogvurderingen.

I foråret deltager vi i 3 parts samtaler, hvor det er forældre, skolen og os. Dialogen tager udgangspunkt i forældrenes forventninger og evt. bekymringer i forhold til barnets skolestart.

Inddragelse af lokalsamfund

Gaardhaven ligger ude på landet, vi har et stort areal udenfor lågen som vi bruger. Vi har flere forskellige skove lige i nærheden som vi benytter. Vi bruger legepladser og byparken i Bredsten, når de bliver 5 år og derefter.

Hvert år til jul får vi på skift besøg af præsten fra Bredsten eller Balle. Hvor de fortæller, hvorfor vi fejrer julen.

Derudover har vi mulighed for at køre med bussen til Vejle, hvor vi f.eks. tager på biblioteket, Spinderihallerne eller Økolariet. Vi kan tage bussen den anden vej til Give Egnens Museum. Vi tager bussen til vejle og toget videre til Kongernes Jelling.

Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø (herunder børnemiljøvurdering)

Børnemiljøet er et samlende begreb for det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø, der i Gaardhaven er aktivt integreret i den pædagogiske praksis. Børnemiljøet vurderes i et børneperspektiv, hvor vi tager udgangspunkt i personalets observationer af børnene og ved at inddrage børnene og deres meninger. Hos de mindste børn er det især personalets evne til at aflæse børnene, der er afsæt for ændringer og tiltag i det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.

Vores børnemiljøvurdering er med til at skabe inkluderende læringsmiljøer på forskelligvis rundt i huset. I vores store rum og vuggestuen, er alle reoler på hjul, så der nemt og hurtigt kan skabes nye små rum.

Når der skabes nye læringsmiljøer på baggrund af børnemiljøvurderingen, tager vi højde for vores fysiske rammer i Gaardhaven. Vi vil skabe læringsmiljøer, der inviterer til leg, kreativitet og fordybelse, hvor børnene skal have mulighed for at være fysiske og motorisk aktive både ude og inde.

Vi er bevidste om det æstetiske i forhold til læringsmiljøet igennem vores indretning af læringsmiljøer og de muligheder vi skaber for børnenes udvikling og leg. Vi bruger aktivt æstetisk dokumentation, hvor børnene sætter fysiske spor. Vi bruger væggene til at udstille børnenes kreationer samt hænge billeder op af vores pædagogiske aktiviteter og ture ud af huset.

I vores pædagogiske praksis kommer børnemiljøet i spil når:

- Vi indretter vores rum efter gruppens behov
- Vi inddrager børnenes kreationer som en del af det æstetiske udtryk i rummene og på gangen
- Vi tager hensyn til barnets privatliv på toilettet
- Vi som personale taler med børnene om, hvordan vi taler til/med hinanden, hvordan vi er gode venner og om at tale med små stemmer så vi får en god stemning rundt om i huset.
- De voksne har fokus på god håndhygiejne

- De voksne ser og hører det enkelte barn

De seks læreplanstemaer

I dette afsnit om ”de seks læreplanstemaer” vil vi tage udgangspunkt i de mål som er beskrevet i ”rammer og indhold, den styrkede pædagogiske læreplan” og derudfra beskrive hvordan vi I Gaardhaven arbejder med de seks temaer.

- **Alsidig personlig udvikling**
- **Social udvikling**
- **Kommunikation og sprog**
- **Krop, sanser og bevægelse**
- **Natur, udeliv og science**
- **Kultur, æstetik og fællesskab**

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Vi arbejder med følgende mål:

- Styrke barnets selvværd.
- Skabe en tryk og omsorgsfuld ramme for barnets udfoldelse.
- Barnet har plads til at udfolde sig som selvstændig, stærk og alsidige person.
- Barnet får plads og lade sig fordybe i leg og anden aktivitet.
- Barnet føler sig husket, genkendt og præsenteret i historierne om børnehaven.
- Vi som voksne, er autentiske og bevidste om egen rolle og egne værdier.

Metoder:

- Have primær pædagog.
- Være sammen på en respektfuld og anerkendende måde.
- Have indlevelse og kunne rumme barnets følelser.
- Være troværdige og tydelige voksne.
- Have samling hver dag.
- Sige godmorgen.
- Lytte til og tale med barnet.
- Skabe rammer for legen.
- Følge barnets initiativer, give det plads, vente og se.
- Benævne barnet ved navn.
- Benævne barnets initiativer og følelser.
- Den voksne tager ansvaret for samspillet.
- Se og imødekomme det enkelte barn med hensyn til søvn, mad, samvær etc.
- Være reflekterende i forhold til egen praksis.
- Arbejde med intern supervision.
- Have et tæt og forpligtende forældresamarbejde.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Vi arbejder med følgende mål:

- at barnet anerkendes og respekteres som den person, det er og at det oplever at høre til.
- at barnet oplever tryghed og tillid i dets relation til både voksne og andre børn i Gaardhaven.
- at barnet inddrages og opmuntres til at være aktive deltagere i fællesskabet.
- Barnet skal lære at samarbejde med andre og deltage i de demokratiske beslutningsprocesser

Metoder:

- Gaardhaven er alders opdelt, så det enkelte barn kan opleve tilhørsforhold.
- Alle bliver råbt op til frugt kl. 9 om mandagen og ugen bliver gennemgået.
- Dyrke fællesskabet, eksempelvis ved daglig samling, hvor vi snakker om hvem der her og hvem der er fraværende.
- Dele børnene op i mindre legegrupper, ved aktiviteter og leg.
- Støtte barnets relationer.
- Inddrage barnet i alderssvarende opgaver.
- Støtte og hjælpe barnet med at håndtere konflikter.
- Sætte ord på barnets handlinger, følelser og initiativer.
- Støtte barnet i at følge eget initiativ og dets interesse i at følge andres.
- Støtte, rumme og guide barnet gennem frustration.
- Støtte barnet i at vente på tur og i at lytte til andre.
- Støtte barnet i at sætte grænser for sig selv, så det kan sige til og fra.
- Vi som voksne støtter det stille barn i at turde stå frem og gøre egne ideer interessante.
- Vi som voksne hjælper det meget initiativrige barn, med at få øje på og lytte til de andre børns initiativer.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Vi arbejder med følgende mål:

- Barnet udvikler et personligt sprog
- Barnet kan udtrykke sig på mange forskellige måder.
- Have et kreativt, sprogligt stimulerende miljø, hvor der eksperimenteres med forskellige udtryksformer.
- Barnet skal støttes i, sprogligt at kunne skabe kontakt og forståelse.
- Skabe glæde, omkring det at bruge sproget.
- De voksne bruger et levende sprog.
- De voksne bruger forskellige udtryksformer, som virkemiddel i det pædagogiske arbejde.

Metoder:

- Sætte ord på ting, begreber, personer, farver, vejr etc.
- Opsøge og fastholde øjenkontakt med det helt lille barn.
- Svare det lille barns pludren.
- Støtte børnene i at bruge sproget.
- Præsenteres bøger, rim og remser.
- Have samling hver dag, hvor alle børn og voksne bliver benævnt, synger og leger med rytmer.
- Give barnet tid til at udtrykke sig, vente, se og følge.
- guide barnet at sætte ord på ved leg, initiativer, konflikter, følelser etc.
- Præsenterer børnene for mange forskellige udtryksformer i hverdagen, så der bliver mimet, sunget, vrøvlet, lavet grimasser og fagter, pjattet, hvisket, råbt, hvinet etc.
- Have et engageret og nærværende sprog.
- skabe en kultur, hvor der er ro til at høre hvad der bliver sagt.
- De voksne italesætter handlinger i hverdagen.
- Blive udfordret sprogligt af voksne med nye ord sætninger og begreber.

- Der skal være øjenkontakt og fælles interesse og dialogen skal gå frem og tilbage flere gange (5 turtagninger). Uanset om det gælder de mindste som udtrykker sig ved at pege, mimik eller de ældste der har et veludviklet talesprog.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s.42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Vi arbejder med følgende mål:

- Barnet skal opleve glæde ved egen krop.
- Barnet skal opleve glæde ved at bevæge sig, og udvikle motoriske kompetencer
- Barnet bliver selvhjulpent og oplever glæde ved selv at kunne mestre
- Barnet skal udvikle respekt for egen og andres kropslighed
- Barnet evner at mærke egne kropslige muligheder og begrænsninger
- Barnet skal tilegne sig verden gennem alle sanser

- Barnet skal afprøve og erfare gennem kropslig handling
- Barnet skal gøre erfaringer i forskellige tempi, ro og fordybelse kontra aktivitet og bevægelse
- barnet får styrket dets fysiske sundhed, bl.a. med fokus på ernæring, hygiejne og bevægelse.

Metoder:

- ved opstarts samtale spørges ind til graviditets og fødsels forløb, samt barnets nuværende trivsel, dermed blive opmærksomme på eventuelle særlige behov
- Tænke bevægelsesudfordringer ind i hverdagen og have store bolde, hængekøje, motorikbane osv. som en del af indretningen
- Understøtte det lille barns naturlige bevægeudvikling
- Lade børnene selv være aktive og deltagende eks. når de skal op på trip-trap stolen, op på puslebordet
- Selv tage tøj af og på, vaske hænder
- Bruge rytme, sang og bevægelseslege til vores morgensamling
- Skabe plads for vilde og kropslige tumlelege
- Skabe rum for stilleleg og afslapning
- Udforske og afprøve det fysiske miljø omkring Gaardhaven, ved at bruge skov, natur, nærmiljø og legeplads, i alt slags vejr, året rundt samt besøge laden og køkkenhaven.
- Give børnene erfaringer med mange forskellige materialer
- Vi benævner kroppen og dens funktioner gennem sang, leg og bevægelse.
- Vi får varieret mad, og vi opfordrer dem til at smage på maden.
- Guider forældrene i, at deres barn kan og vil selv.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Vi arbejder med følgende mål:

- Barnet skal opleve glæde ved at være i naturen
- Barnet skal lære naturen at kende, gennem konkrete oplevelser og erfaringer.
- Barnet skal erfare naturen med alle sanser
- Barnet skal opleve naturen på forskellige årstider, og i alt slags vejr
- At naturen skal være en kilde til leg, udforskning og motorisk udfoldelse
- barnet skal have førstehåndsoplevelser med naturens dyr, planter og materialer
- at legepladsen både tilgodeser kultur og natur, og de elementer der her indgår, som vand, ild og jord
- Barnet udvikler respekt for naturen
- At barnet tilegner sig erfaringer med konceptet fra jord til bord.

Metoder:

- Bruge natur og nærmiljø året rundt
- Have mange forskellige elementer på legepladsen som, træstubbe der forgår, sten, grene, vand, sand, blomster, frugtbuske, jordbunker, halmballer etc
- Holde traditionerne ved lige omkring de forskellige årstider såsom anemonetur, høst, kastanjetur og lignende.
- At inddrage barnet i konceptet fra jord til bord, køkkenhave, give dyrene mad, tilberedning af egne råvarer.
- Komme ud i naturen i alt slags vejr og på alle årstider
- Lade barnet lege i vandpytter, kravle i det dugvåde græs, klatre på træstammer, lege med mudder, rode efter biller og kryb i jorden og under bark, spise brombær i skoven, etc.
- Lade barnet mærke og erfare naturen og dens fænomener
- Tage naturen med hjem i institutionen
- Være opmærksomme på at sætte ord på vejret, himlen, solen etc.
- Vi som voksne er gode rollemodeller, der udviser begejstring, interesse og viden i forhold til naturen, vejret og livet uden døre
- De voksne aktivt bruger naturen og de forskellige årstider i det pædagogiske arbejde med børnene

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Vi arbejder med følgende mål:

- Synliggøre og dyrke traditioner, fødselsdage, bedsteforældredag, højtider, årstider.
- Barnet skal gøre erfaringer med mange forskellige materialer i den kreative processer.
- Barnet oplever tilegner sig erfaringer med mange forskellige kulturelle og kreative udtryksformer.
- Skaber gode rammer for rolle- og dramalege.
- Have fokus på den børne skabte kultur.
- At synliggøre vores koncept fra jord til bord.

Metoder:

- Har faste traditioner i forbindelse med højtider og fødselsdage, der fejres i Gaardhaven.
- Har samling hver dag, hvori elementer som drama, dans, fortælling, sang, bevægelse og klæde sig ud kan indgå.
- Har udklædningstøj, tasker og andet tilgængeligt for børnenes spirende rollelege.
- Tilbyder aktiviteter, hvor børnene får erfaringer med mange forskellige materialer, så som tegne, male, klippe, klistre, bage og lege med trylledej og kartoffelmel.
- Give mulighed for at udforske forskellige materialer udenfor, vand, ild og jord,
- Læse, synge, og lave rim og remser sammen med børnene
- Hjælpe børnene til at fastholde den børneskabte kultur.
- At dokumenter konceptet fra jord til bord, så som foto, tegne, collager.
- Tilbud om forskellige kulturelle arrangementer i huset og ud af huset.

Dokumentation, Pædagogiske udvikling og Evaluering

Vi ser det som en væsentlig og værdifuld del af vores pædagogiske praksis at arbejde udviklingsorienteret, både i forhold til det enkelte barn og børnegruppen, men også i egne personlige og faglige kompetencer. Evaluering, Feedback, vidensdeling og fælles dialog er betydningsfuldt og prioriteret i den sammenhæng. Derfor arbejder vi systematisk med mål, planlægning, evaluering og dokumentation både på tværs i hele huset samt i de enkelte grupper. Vi er reflekterende både i forhold til vores pædagogiske praksis, rammerne for vores arbejde, samværsformen og de krav, der stilles indadtil i forhold til vores profession. Vi har ansvaret for at skabe rammer for udvikling, leg, venskaber, fordybelse og omsorg.

Konkrete handlinger:

- ☒ Pædagogiske dag 1 gange årligt med pædagogisk indhold, hvor vi både teoretisk og praktisk arbejder med pædagogisk praksis.
- ☒ Personalemøder
- ☒ Pædagogmøde 1 gang om ugen. Stuemøde hvor der bl.a. opstilles nye mål, videndes m.m. omkring den pædagogiske praksis, indsatsområder og projekter. Til møderne aftales det, hvordan vi fremadrettet arbejder med målene.
- ☒ Brug af SMTTE model, til planlægning og evaluering af vores emne uger.
- ☒ Sidemandsoplæring ved nyansættelser
- ☒ MUS samtaler en gang årligt
- ☒ Pædagogisk bibliotek med relevant faglitteratur
- ☒ Intern feedback
- ☒ Fokus på hinandens ressourcer og kompetencer - "Spil hinanden gode"
- ☒ Kurser og uddannelse
- ☒ Iagttagelser og refleksion fra den pædagogiske praksis – herunder Feedback og dialog med både kolleger og forældre
- ☒ Hjernen og hjertet
- ☒ Hverdags dokumentation
- ☒ Barnets bog

☒ Plancher og udstilling

☒ Digitale medier – herunder foto, galleri.

I Gaardhaven har vi i personalegruppen, valgt forskellige emneuger i løbet af 2023:

- Uge 9-10-11 : Teater
- Uge 22-23-24 : Sanser festival
- Uge 35-36-37-38. Høst
- Uge 45-46 : Bag for en sag.